

LEON XIV.

SVETOVLJAN IN MISIJONAR
XXI. STOLETJA

NJGOV
PRVI
INTERVJU

ELISE ANN ALLEN

LEON XIV.

Svetovljan in misijonar enaindvajsetega stoletja

Elise Ann Allen

LEON XIV.

SVETOVLJAN IN MISIJONAR
XXI. STOLETJA

Elise Ann Allen

ZALOŽBA
DRUŽINA

Elise Ann Allen
LEON XIV.
Svetovljan in misijonar XXI. stoletja

© za besedilo Elise Ann Allen, prvič objavljeno leta 2026 pri založbi Ebury Publishing, ki je del skupine Penguin Random House.

© za prevod Andrej Turk

© te izdaje Založba Družina 2026

Nobenega dela tega avtorskega dela ni dovoljeno na noben način uporabiti ali kopirati za učenje tehnologij oziroma sistemov umetne inteligence. Delo je zaščiteno pred podatkovnim in tekstovnim rudarjenjem skladno s 3. odstavkom 4. člena direktive EU 2019/790.

Naslov izvirnika: Pope Leo XIV.

Iz španščine prevedel Andrej Turk.

Intervju s papežem iz angleščine prevedel Kristian Koželj.

Tisk na zahtevo.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
929Leon XIV, papež
272-732.2:929Leon XIV, papež
ALLEN, Elise Ann

Leon XIV. : svetovljan in misijonar XXI. stoletja / Elise Ann Allen ; [iz španščine prevedel Andrej Turk, intervju s papežem iz angleščine prevedel Kristian Koželj]. - Ljubljana : Družina, 2026

Prevod dela: Pope Leo XIV.; prevedeno iz španšč.

ISBN 978-961-04-1259-5

COBISS.SI-ID 268502019

Brez pisnega dovoljenja avtorice ali založnika so reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnemkoli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki po veljavnem Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah prepovedani.

UVOD

Pred skoraj pol stoletja je Cerkev z izvolitvijo poljskega kardinala Karla Wojtyła za papeža Janeza Pavla II. prekinila 455-letno vladavino italijanskih papežev. Poljaka je nasledil Nемеc Joseph Ratzinger, papež Benedikt XVI., tega pa Argentinec Jorge Bergoglio, ki si je kot prvi papež izbral ime Frančišek. Zato se odtlej med vsakim konklavom verujoči in neverujoči po vsem svetu upravičeno sprašujejo, kakšne narodnosti bo naslednji papež. Kardinali so 8. maja 2025 potrdili tradicijo neitalijanskih papežev z izvolitvijo Roberta Francisa Prevosta, prvega Petrova naslednika z dvojnimi državljanstvom – ameriškim in perujskim –, ki si je izbral ime Leon XIV. Ta dvojna identiteta, ki je zaznamovala njegovo življenje, se odraža v njegovem načinu govora, poslušanja in nagovarjanja ljudi iz različnih okolij.

Po dvanajstih letih novinarskega poročanja iz Vatikana – zadnjih osem za spletno stran Crux – me z novim papežem ne povezuje le ameriško državljanstvo in poznavanje Peruja, temveč tudi zaupna domačnost, ki se je postopoma razvila med najinimi srečanji. Kljub temu se mi je, ko sem prišla v papeško letno rezidenco v Castel Gandolfo, uro vožnje od italijanske prestolnice, da bi z njim opravila prvi uradni intervju, zdelo vse drugače.

Roberta Prevosta sem prvič srečala decembra 2018 v Limi, kjer sem zbirala gradivo za poročilo o duhovniških zlorabah – natančneje o primeru Sodalicio. Takrat je bil Prevost škof Chiclaya in podpredsednik Perujske škofovske konference, v okviru katere je vodil nacionalno cerkveno komisijo za zaščito žrtev zlorab. Ob najinem prvem srečanju so me prijetno presenetili za tako visokega cerkvenega dostojanstvenika neobičajna preprostost, skromnost in odkritosrčnost. Čeprav me ni poznal, je pozorno poslušal moja vprašanja, nekatera med njimi za Cerkev tudi neprijetna, in nanje odgovarjal brez zadržkov ali ovinkarjenja. S svojim blagim, a samozavestnim in verodostojnim tonom, me je „razorožil“ in navdal z zaupanjem. Bil je daleč od previdnega prelata, ki se želi z diplomatskimi odgovori na vnaprej predložena vprašanja čim prej znebiti nadležne preiskovalne novinarke. Med najinim pogovorom je deloval sproščeno. Čeprav verjetno ni povedal vsega, kar bi lahko, so bili njegovi odgovori neposredni in iskreni. Na koncu srečanja mi je segel v roko in mi izročil svojo vizitko, da bi ga lahko kontaktirala za morebitna dodatna vprašanja, kar je med škofi prej izjema kot pravilo, še posebej, kadar imajo opravka z novinarji.

Prevosta sem naslednjič srečala leta 2023 v Rimu, potem ko ga je papež Frančišek imenoval za prefekta Dikasterija za škofo, enega najpomembnejših vatikanskih uradov. Z možem, prav tako novinarjem, sva rojaka zaprosila za vljudnostni obisk, med katerim sem ugotovila, da je kljub novim okoliščinam in še pomembnejšemu cerkvenemu položaju ostal takšen, kakršnega sem spoznala pred petimi leti v Limi. V prvih mesecih njegovega bivanja v Rimu smo imeli zaradi njegove obremenjenosti bolj malo stikov. Ko pa se je nekega dne prijazno odzval najinemu povabilu in prišel na večerjo, sem se znova prepričala, da je na zasebnih srečanjih še prijaznejši in dostopnejši kot na uradnih. Bil je čudovit gost, ki je z veseljem

pojedel vse, s čimer sva mu postregla. Med sproščenim pogovorom se je ves čas smehljal in povedal tudi nekaj šal v zvezi s športom, Perujem in njegovimi pripetljaji v Vatikanu. Tisti večer je kardinal, prefekt mogočnega dikasterija in kasnejši papež, znova dokazal, da je preprost človek, ki bolj kot zase skrbi za dobro drugih.

V gradu Castel Gandolfo, čudoviti rezidenci na gričih Albana, kjer papeži že stoletja preživljajo poletja, čakam na intervju s papežem Leonom XIV., ki bo njegov prvi uradni stik s sedmo silo in, posledično, s katoličani in svetom na splošno. Pričakovala sem, da bo ton pogovora drugačen kot zadnjič, ko pa me pozdravi s toplim nasmehom in iztegnjeno roko ter me takoj vpraša po možu, ugotovim, da je še vedno preprost, naraven in odprt. Ne glede službo, položaj ali naziv je Prevost ostal zvest samemu sebi.

Ko se usedeva za majhno okroglo mizo, mu postavim prvo vprašanje: „Kdo je pravzaprav Robert Francis Prevost, ki je postal papež Leon XIV.?“

Sveti oče si sname očala in po kratkem premisleku odgovori:

Menim, da predvsem nekdo, ki globoko spoštuje vse ljudi in verjame, da lahko Jezus Kristus kot učlovečeni Bog na tak ali drugačen način doseže vsakogar. Zato se lahko pogovarjam tako z verujočimi kot neverujočimi in v njih prepoznam dobro. Z njimi delim upanje in veselje do življenja, ki je dar. Kot avguštinec se še posebej zavedam, da smo vsi Božji sinovi in hčere, poklicani k najvišjemu dobremu in da je vse naše početje na zemlji usmerjeno k polnosti življenja in ljubezni v Božjem naročju. Ker pa je to skrivnost, si ne domišljam, da jo popolnoma razumem, in še manj, da jo znam razložiti.

Nato v bolj osebnem tonu doda:

Najbolj uživam v srečevanju z ljudmi in služenju. To me globoko osrečuje. Kot avguštinec sem najprej služil kot duhovnik in nato kot škof. V obeh službah sem se čutil poklicanega hoditi skupaj z drugimi in jim oznanjati, da je neprimerljivo bolj osrečujoče živeti za druge kot samo zase. Najbolj čudovit dar je srečanje z Jezusom Kristusom in spoznanje, da nas je Bog ustvaril, vzljubil in poklical, da bi to delili z drugimi.

Sedanji papež v mnogih pogledih pooseblja profil papeža enaindvajsetega stoletja. Zaradi svojega večkulturnega ozadja in bogatih izkušenj v vlogi misijonarja, vrhovnega predstojnika avguštinskega reda in prefekta Dikasterija za škofo, kjer je imel stike s škofi z vsega sveta, ima edinstveno in široko razgledanost. Poleg tega mu njegovo znanje več jezikov – tekoče govori angleško, špansko in italijansko, razume pa tudi francosko – omogoča neposreden stik z različnimi kulturami.

Novi papež dobro pozna tudi digitalni svet. Že pred izvolitvijo je objavljaj na družbenih omrežjih, kot je X (nekdanji Twitter), in na svojem pametnem telefonu uporabljal aplikacije, recimo WhatsApp, s čimer je pokazal interes za spletno komunikacijo. K izbiri papeškega imena, ki izraža njegovo namero nadaljevati delo papeža Leona XIII., očeta sodobnega družbenega nauka Cerkve, je po Prevostovih besedah prispeval tudi razvoj umetne inteligence in z njim povezani izzivi glede trga dela in delavskih pravic. Sorodniki, znanci in sodelavci ga opisujejo kot radoživega človeka, ki se rad srečuje z ljudmi, spoznava nove kulture in se posebej zavzema za potrebe najbolj ranljivih in ubogih. Hvalijo ga kot človeka dialoga in dejanj, skrbnega dušnega pastirja, odličnega voditelja in učinkovitega upravitelja, ki zna reševati zapletena vprašanja brez

ustvarjanja razdorov. Predvsem pa o njem govorijo kot o dobrem prijatelju in zaupanja vrednem bratu.

Skratka, Leon XIV. je za mnoge idealni papež našega časa, zaradi svoje zgodovine in misijonarskih izkušenj pa tudi svetovljan in misijonar enaindvajsetega stoletja.

Takoj po Prevostovi izvolitvi za papeža ni bilo veliko javno dostopnih podatkov o njegovih govorih, pridigah in sporočilih, še manj pa o njegovih stališčih do kontroverznih vprašanj – z izjemo nekaj tvitov v odgovor na izjave J. D. Vancea,¹ podpredsednika Združenih držav Amerike. Še posebej pomanjkljivi so bili podatki iz let, ko je bil misijonar v Peruju, predstojnik avguštinskega vzgojnega zavoda v Trujillu in škof v Chiclayu – če ne štejemo fotografij s perujskimi verniki z raznih dogodkov in praznovanj. Kljub občasnim javnim nastopom je bil Prevost relativno neznana osebnost, ki se je po izvolitvi za papeža naenkrat znašla v središču svetovne pozornosti.

Zato je eden od namenov te knjige zapolniti manjkajoče podrobnosti o novem papežu. Posredovali so mi jih ljudje, ki so Roberta Prevosta osebno poznali, z njim živeli in delali. Upam, da bodo njihova pričevanja dodala barvo portretu življenja in dela tega Chicažana, avguštinskega duhovnika, misijonarja, škofa, kardinala in, končno, papeža. Na osnovi njihovih vtisov in mnenja o tem, kako se je Prevost kot človek in verski voditelj spoprijemal z dosedanjimi življenjskimi izzivi, si bo bralec lahko ustvaril predstavo o tem, kako se bo kot papež odzival na še večje izzive sodobnega sveta.

1 Na primer, 3. februarja 2025 je objavil na X (prej Twitterju): »JD Vance se moti: Jezus od nas ne zahteva, da razvrščamo svojo ljubezen do drugih.« Več informacij na: *Forbes Perú* (8. maja 2025). *Prevost en X: los mensajes de apoyo del nuevo papa a los inmigrantes y las críticas al vicepresidente de EE.UU.*

Knjiga vsebuje tudi obsežen intervju z Leonom XIV., ki sva ga opravila na dveh srečanjih. Med prvim, posnetim 10. julija 2025 v papeževi letni rezidenci Castel Gandolfo, Prevost premišljuje o osebni zgodovini in dogodkih, ki so ga oblikovali kot kristjana, dušnega pastirja, misijonarja, škofa in kardinala. Odlomki iz tega prvega pogovora, ki sem jih vključila v knjigo kot vsebinsko dopolnilo in obogatitev posameznih poglavij, med drugim vsebujejo tudi odzive na komentarje njegovih znancev in sodelavcev glede njegovih dejanj in stališč. V drugem pogovoru, opravljenem 30. julija 2025 v vatikanski palači Svetega sedeža, pa predstavlja svoje poglede na aktualna cerkvena in politična vprašanja, s katerimi se srečuje na začetku papeževanja, pa tudi svoje načrte, kako se jih lotiti. O nekaterih ima že jasno predstavo, o drugih še ne. Drugi intervju je zapisan v zadnjem, sedmem poglavju v obliki vprašanj in odgovorov.

Želela sem, da bi si bralci o novem papežu ustvarili podobo na osnovi pričevanja drugih in tega, kar je o sebi povedal sam. Knjiga je napisana kronološko, začenši z njegovimi družinskimi koreninami, iz katerih je vzklil njegov duhovniški poklic, ki ga je začutil že v zgodnjem otroštvu. Nato ga bomo spremljali kot mladega misijonarskega duhovnika v perujskem Chulucanasu in Trujillu, kjer je deloval sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja. Spoznali bomo njegovo služenje v vlogah vrhovnega predstojnika avguštinskega reda, škofa v perujskem Chiclayu in kardinala v rimski kuriji, na koncu pa še nekaj zanimivosti o konklavu, na katerem je bil izvoljen za papeža. Kot že rečeno, se knjiga zaključí s pogovorom, v katerem Leon XIV. razmišlja o svojih prvih papeških korakih in strategiji za soočanje s perečimi vprašanji našega časa.

Čeprav večino bralcev verjetno najbolj zanimajo papeževi odgovori na moja vprašanja, ki so predstavljeni v zadnjem poglavju,

jih vabim, da najprej preberejo prejšnja poglavja, ki jim bodo pomagala bolje razumeti papeževa sedanja stališča. Pričevanja njegovih najbližjih sorodnikov, prijateljev, sodelavcev in vernikov, ki so ga spremljali skozi leta, jim ga bodo približala in razkrila v doslej neznani luči. Najbolj dragocena pa se mi zdi njegova predstavitev svoje zgodbe od otroštva do danes in svojih pričakovanj v prihodnosti. Zadnje poglavje zazveni v polnosti samo v kontekstu celotne knjige. Leona XIV. in njegove vizije prihodnosti ne moremo razumeti in ceniti brez poznavanja njegovih preteklih izkušenj in odločitev v vseh njegovih različnih vlogah na dosedanji poti.

Bralce torej vabim na pot odkrivanja izjemne življenjske poti Roberta Prevosta, papeža Leona XIV., v pričevanjih, ki so nam jih posredovali njegovi sorodniki, znanci in sodelavci ter seveda on sam – s spomini na svojo pot od dečka, ki je sanjaril o duhovništvu in maševal na mamini likalni mizi, do kardinala, ki so ga izvolili za Petrovega naslednika.

VSEBINA

UVOD	7
PRVO POGlavJE	
Korenine	13
Rojen v raznolikosti	16
Pobožen mladenič	18
Avguštinca in življenje v skupnosti	23
Univerzitetna leta: Rob, nadarjeni študent	25
Kontemplativni novinec, čas sprememb in prilagajanja v Cerkvi	27
Robertovo duhovniško posvečenje, Angelicum in začetek poslanstva v Peruju	31
Globoke korenine v skupnosti, ki lahko oblikujejo pontifikat	33
DRUGO POGlavJE	
Poslanstvo med spremembo in krizo	39
Medellín: »Drugi Vatikanski koncil na latinskoameriški način«	42
Teologija osvoboditve kot začetek razmisleka o evangeliju in ubogih	48
Peru: poslanstvo sredi kulturne in družbene krize	53
Krhka demokracija – rodovitna zemlja za nestabilnost	57
Robert Prevost, misijonar v težkih časih političnih in cerkvenih sprememb v Peruju	63
TRETJE POGlavJE	
Misijonar upanja	69
Robert Prevost in avguštinca v Peruju	71
Sredi nevarnosti in krize	71
Vzpostavitev misijona	75
Prevost kot voditelj: poslušanje, dialog in vzgoja	77
Pomagati ljudem najti svoj glas	83
Upravitelj in sodnik	87
Edinstven pastoralni pristop: župnija, ki deluje sama	89
Življenje v sinodalnosti pred sinodalnostjo	92

Navdih za prihodnje rodove	99
ČETRTO POGLAVJE	
Prevost kot predstojnik in voditelj z globalno perspektivo	103
Krepitev avguštinske vizije	106
Avguštinski voditelj in brat	109
Globalna vizija	112
Dati prednost formaciji	115
Avguštinski mejniki	117
Mojster reševanja težav	119
Voditelj, ki je pritegnil papeževo pozornost	126
PETO POGLAVJE	
Monsinjur Roberto v Chiclayu	131
Zahtevno poslanstvo	133
Vrnitev v Peru	134
Prihod v občutljivi politični kontekst	137
Sprememba v cerkvenem vzdušju	144
Tudi kot škof: spodbujanje sodelovanja laikov, opolnomočenje žensk	150
Ljudske pobožnosti	155
Ukrepanje in socialna pravičnost v času podnebnih, zdravstvenih in migracijskih kriz	158
Prevostov odziv na zlorabe v Cerкви	172
Primer Sodalicio	178
Apostolski administrator v Callau	189
ŠESTO POGLAVJE	
Habemus papam!	201
Najbolj ekskluzivni klub na svetu	205
Nevpadljiv, a z visokim ugledom	206
Tak kot vsi ostali – pristi Leon	212
Cenjen s strani Frančiška in svojih sodelavcev	218
Poskus diskreditacije	221
Podoben primer zlorabe	235
Papežev odziv	236
Zgodovinski konklave	238
SEDMO POGLAVJE	
Prvi papeževi koraki in pogled v prihodnost	243

Elise Ann Allen
LEON XIV.
Svetovljan in misijonar XXI. stoletja

Uredil
Kristian Koželj

Jezikovni pregled
Matic Pavlič

Korekture
Lejla Križanič Krk

Založila
Založba Družina, zanjo Antonio Martin Rode

Prva izdaja, Ljubljana 2026

Oblikovanje in prelom
Marko Hrovat

Tisk na zahtevo
v tiskarni D-Tisk, Grosuplje

ISBN 978-961-04-1259-5

www.druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

*B*iti papež, Petrov naslednik, poklican, da druge potrjuješ v veri, kar je najpomembnejši del poslanstva, je nekaj, kar se lahko zgodi le po Božji milosti; tega drugače ni mogoče razložiti. Le po Svetem Duhu sem lahko bil izvoljen v to službo, v to poslanstvo. Le zaradi svoje vere, prehojene življenjske poti, načina, kako razumem Jezusa Kristusa in evangelij, sem zmoget reči: »Tukaj sem.« Upam, da bom zmoget druge potrjevati v veri, ker je to temeljna naloga Petrovega naslednika.

papež Leon XIV.

ZALOŽBA
DRUŽINA

9 789610 412595

34,90 EUR